

بررسی نقش فناوری اطلاعات در عملکرد کارآفرینی شهرداری ها (مطالعه موردی: شهرداری شفت استان گیلان)

آزاده صلاحی محرمانی

کارشناسی ارشد مدیریت دولتی مدیریت نیروی انسانی، دانشگاه آزاد واحد رشت، گیلان. ایران

چکیده

هدف تحقیق بررسی نقش فناوری اطلاعات در عملکرد کارآفرینی شهرداری ها (مطالعه موردی: شهرداری شفت استان گیلان) می باشد. روش توصیفی- تحلیلی و روش گردآوری اطلاعات کتابخانه ای بوده، ابتدا با جستجو در پایگاه ها و سایت های اینترنتی و بانک های اطلاعاتی و استنادی مانند پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، SID، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی، تبیان، مگ. در بین منابع مختلف با توجه به موضوع انتخابی و تحقیقات انجام شده است. در این تحقیق از روش کتابخانه ای استفاده شده، نوع داده ها ونحوه اجراء هم به روش کتابخانه ای است. روش در تحقیقاتی که ماهیت کتابخانه ای دارند تقریباً تمام تلاش محقق در کتابخانه ها صورت می پذیرد. حتی در تالیفات و تصنیفات نیز از این روش استفاده می شود. گام اول در مهارت تحقیق کتابخانه ای آشنایی با نحوه استفاده از کتابخانه است برای اینکار محقق باید از روش های کتابداری نحوه استفاده از برگه دان و ثبت مشخصات کتاب، نحوه جستجوی کتاب در کتابخانه و رایانه و ... اطلاع حاصل نماید. اسناد عمده در مطالعات کتابخانه ای عبارتند از : کتاب؛ مقاله ها و مجله ها؛ سایت ها، دیسک های رایانه؛ اسناد اصل؛ اسناد دولتی؛ نشریه های رسمی دولتی،-اسناد شخصی و خصوصی؛ مطبوعات؛ آمار نامه ها ابزار گردآوری اطلاعات از طریق فیش برداری از منابع خواهد بود. بدین صورت که بعد از مآخذشناسی و گردآوری منابع مطالب موردنیاز استخراج و در فیش ثبت خواهد شد. روش تجربه و تحلیل و بررسی اطلاعات به صورت توصیفی- تحلیلی بوده است.

کلیدواژگان: فناوری اطلاعات، کارآفرینی ، شهرداری شفت استان گیلان

-مقدمه

در دنیای امروز، حوزه ارتباطات و تکنولوژی‌های وابسته به آن دستخوش تغییر و تحولات گسترده‌ای شده است. بشر شاهد پیدایش نظام‌هایی از ارتباطات بوده که توزیع و انتقال سریع و گسترده پیام‌ها را از یک نقطه به نقطه دیگر امکان‌پذیر ساخته است. این نظام‌ها، ابتدا از طریق الکتریکی کردن اطلاعات، یکدست شده و سپس با پیشرفت‌های روزافزون تکنولوژی‌ها از راه دیجیتالی کردن آنها توانسته است بر عوامل فضا، زمان و مکان غلبه کند. به دنبال این فرایند، اطلاعات به عنوان نماد و دستمایه توسعه همه‌جانبه و پایدار سازمان‌های مدرن شناخته شده و دیگر بدون دسترسی به آن هیچ‌گونه تحول چشمگیری قابل پیش‌بینی و میسر نیست. چنین وضعی سبب شده که در سال‌های اخیر محققان و دانشمندان، همه‌جا از انفجار اطلاعات، انقلاب تکنولوژی‌های ارتباطی عصر رایانه، عصر ماهواره و از همه مهم‌تر عصر الکترونیک یا عصر رسانه‌های الکترونیک سخن به میان آورند و عصر جدید را با این تعابیر تعریف کنند. به نظر این صاحب‌نظران، با شرایط جدید، سازمان‌های جدیدی در حال شکل‌گیری و ظهور است که دارای ویژگی‌های ماهواره‌ای هستند و با تعبیر سازمان‌های اطلاعاتی نیز تعریف می‌شود. نقش اطلاعات در دنیای امروز بسیار پیچیده و شگرف و پیچیده می‌باشد به گونه‌ای که عصر فعلی را عصر انفجار اطلاعات می‌نامند. از طرفی به همین دلیل کاربرد فناوریهای نوین نیز در سازمانها به سرعت در حال گسترش است و سازمان‌ها جهت رسیدن به اهداف خود نیازمند استفاده از فناوریهای نوین می‌باشند سازمان‌ها بایستی با فناوریهای نوین هماهنگ شوند. کامپیوترها داده‌های فراوانی را به دست می‌دهند ولی این داده‌ها اطلاعات نیستند. اطلاعات داده‌هایی می‌باشند که به آنها هدف و ارتباط با کار بخشیده شده است. قدرتمند شدن رایانه‌ها از نظر سرعت پردازشی، گسترش دانش شبکه‌ها، توسعه تجهیزات ارتباطات و مخصوصاً اینترنت باعث موجب شده تا تبادل، اشتراک و توزیع اطلاعات به سرعت انجام شود (صرافی زاده، ۱۳۸۸، ص ۱۴۹) فناوریهای نوین در عصر تغییرات و تحولات شتاب دهنده محیطی نقش حیاتی در ادامه بقای سازمان‌ها دارند. فناوری این امکان را فراهم می‌سازد که با پردازش سریع اطلاعات امکان کنترل و هماهنگی ساختارهای پیچیده تر را داشته باشد. علاوه بر این فناوری اطلاعات موجب می‌شود عملکرد سازمان و مدیریت با انسجام و بازخورد سریع صورت پذیرد. (اوتار خانی، ۱۳۸۷، ص ۲۰) بکارگیری فناوری اطلاعات به افزایش دانش و آگاهی کارکنان و نیز غنی شدن محتوای مشاغل می‌انجامد.

دانش کارکنان موجب تسلط حرفه‌ای آنها بر سازمان می‌شود و اگر جمله معروف «دانش توانایی است» را بپذیریم، آنگاه می‌توانیم ادعا کنیم، در سازمانی که فناوری حاکم می‌شود، کارکنان از قدرت و توانایی بیشتری برخوردارند (کارکنان توانمند هستند). تفویض اختیار به رده‌های پایین سازمان، کاهش قدرت سنتی مدیران و جابجایی قدرت از دستاوردهای دیگر این فناوری است.

فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا) با برخورداری از ویژگی‌ها و قابلیت‌های مختلف توانسته است انعطاف‌پذیری قابل توجهی را در زمینه کارآفرینی از خود نشان دهد. افزایش سرعت و دقت، کاهش حجم فیزیکی سیستم‌های ذخیره اطلاعات، شفافیت در فرایند‌ها، امکان کار از راه دور و کاهش هزینه‌ها نمونه‌هایی از این ویژگی‌ها می‌باشند. در این راستا هدف اصلی این مقاله بررسی مقایسه‌ای میزان تاثیرگذاری فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا) بر کارآفرینی در گروه‌های منتخب درآمد بالا و نوآور محور و گروه‌های منتخب درآمد متوسط و کارایی محور می‌باشد. نتایج حاصل از برآورد مدل‌ها به روش اثرات ثابت نشان داد که فاوا تاثیر مثبت و معنی‌دار بر کارآفرینی در گروه‌های منتخب دارد. میزان تاثیرگذاری ضریب نفوذ تلفن همراه بر کارآفرینی در گروه‌های منتخب درآمد متوسط و کارایی محور بیشتر از گروه‌های منتخب درآمد بالا و نوآور محور می‌باشد. در حالی که میزان تاثیرگذاری ضریب نفوذ اینترنت بر کارآفرینی در گروه‌های منتخب درآمد بالا و نوآور محور بیشتر از گروه‌های منتخب

درآمد متوسط و کارایی محور می باشد. در این راستا افزایش سرمایه گذاری در فاوا و ایجاد بسترهای لازم برای گسترش استفاده فاوا در فرایند کسب و کار، ایجاد و توسعه بانک های خصوصی ویژه توسعه کارآفرینی، ایجاد و گسترش مراکز کارآفرینی پیشنهاد می گردد (قاسم زاده و همکاران، ۱۳۹۸).

بحث تحقیق

در جوامع بشری در حال توسعه بیکاری یکی از مهمترین مشکلات است که کارآفرینی راه حلی بر آن شده است. فرایند گذر از جامعه صنعتی به جامعه اطلاعاتی سبب شده کارآفرینی موتور توسعه اقتصادی باشد. کارآفرینی می تواند نقش مهمی در رشد اقتصادی کشورها، ایجاد اشتغال و رفاه اجتماعی داشته باشد. فناوری اطلاعات به همراه اینترنت نظریه دهکده جهانی را بیش از پیش ملموس کرده است. اینترنت توانسته زمینه ساز شکل جدیدی از تجارت به نام تجارت الکترونیک باشد. انجام تعاملات تجاری پیوسته و سهولت در پرداخت و دریافت وجه سبب ایجاد تحولی شگرف در شکل و ماهیت تجارت شده است.

اما آنچه از این امکانات و توانمندبها گفته شد همگی مدیون دستان توانمند افرادی با فکر خلاق و ذهن با استعداد است. آنها کسانی نیستند جز کارآفرینان که علاوه بر خوداشتغالی و اشتغالزایی برای دیگران فرصتهای شغلی بسیاری را با استفاده از اینترنت فراهم می کنند. اکنون از یک جهت با فناوری اطلاعات به عنوان بستر اشتغالزای جهانی و از جهت دیگر با کارآفرینان مواجه هستیم.

کارآفرینان همان ارائه کنندگان خدمات و محصولات در اینترنت یا برنامه نویسان و متخصصان فناوری اطلاعات هستند. از این رو اقتصاد دنیای امروز بر پایه نوآوری، خلاقیت و استفاده از دانش اطلاعات و ارتباطات استوار است. برای همین از اقتصاد مبتنی بر این دانش اقتصاد دانش محور نام می برند.

۱- مشارکت فناوری اطلاعات در کارآفرینی

اطلاعات و ارتباطات هر دو در کنار هم ارزشمند و ارزشزا هستند. اطلاعات علاوه بر ارزش ذاتی جنبه دیگری دارد که به دانش منتهی می شود و در مکانیزم تصمیم گیری و انجام بهتر آن اثر می گذارد. ارتباطات نیز مانند اطلاعات ارزشمند بوده و ارزش افزوده ای متناسب با اندازه و نوع ارتباطات نصیب افراد می کند. اطلاعات و ارتباطات هر دو ابزار اساسی مورد نیاز برای کارآفرینی هستند.

اطلاعات و دانش مانند ارتباطات از ملزومات کارآفرینی است. فناوری اطلاعات و در راس آن اینترنت، شرایطی تازه را پدید که در آن تولیدکنندگان، تامین کنندگان، فروشندگان و مشتریان و تقریباً همه عوامل دست اندرکار اقتصادی قادرند در فضای مجازی مشترک با یکدیگر در ارتباط باشند و به تبادل اطلاعات، خدمات، محصولات و پول بپردازند.

۲- ویژگیهای فناوری اطلاعات در کارآفرینی

ویژگیهای فناوری اطلاعات باعث شده کارایی فناوری در کارآفرینی افزایش پیدا کرده و اشتغالزایی به وجود آید. در ادامه مطلب مهرارقام برخی از ویژگیهای مهم آن را برمی شمارد.

افزایش سرعت

محاسبه و پردازش سریع اطلاعات و انتقال فوری آن، زمان انجام کار را کاهش و در نتیجه بهره وری را افزایش می دهد. فناوری اطلاعات امکان جستجو و دستیابی سریع به اطلاعات را نیز فراهم می کند

افزایش دقت

در مشاغل مبتنی بر انسان دقت انجام کار متغیر است. اما فناوری اطلاعات دقتی بالا و ثابت را تامین و تضمین میکند. در انواع فعالیتهای پردازشی و محاسباتی دقت رایانه به مراتب بیشتر از انسان است.

کاهش اندازه فیزیکی مخازن اطلاعات

با توسعه فناوری اطلاعات و به کارگیری آن دیگر لزومی به حمل و نگهداری حجم زیادی از کتابهای مرجع تخصصی وجود ندارد. به راحتی می توان در هر دیسک فشرده اطلاعات چندین کتاب را ذخیره کرده یا منابع مورد نیاز را از طریق شبکه های رایانه ای دریافت کرد.

رفع برخی از فسادهای اداری

استفاده از فناوری اطلاعات، شفافیت در انجام کارها را افزایش می دهد و بسیاری از واسطه ها را حذف می کند. این دو مزیت کلیدی منجر به رفع برخی از فسادهای اداری در سطوح پایین می شوند.

ایجاد امکان کار تمام وقت

به کمک فناوری اطلاعات، بسیاری از استعلامها و مراجعات افراد از طریق شبکه های رایانه ای و به صورت خودکار انجام می شود که می توان به صورت ۲۴ ساعته از آن استفاده کرد.

ایجاد امکان همکاری از راه دور

مخابرات، تلفن، تله کنفرانس، ویدئو کنفرانس و همچنین سیستمهای همکاری نمونه هایی از کاربردهای فناوری اطلاعات در این زمینه هستند.

کاهش هزینه های سیستم یا سازمان

افزایش سرعت که باعث انجام تعداد کار بیشتر میشود و انجام کار تمام وقت بهره وری سیستم را افزایش داده در نتیجه بسیاری از هزینه ها کاهش می یابد.

فناوری اطلاعات، تحولات زیادی در تمامی فعالیتهای اجتماعی از جمله کارآفرینی به وجود آورده و به عنوان مهمترین ابزار کارآفرینی مدرن مورد توجه قرار گرفته است. بر اساس اهمیت نقش کارآفرینی، وظیفه نهادهای مسئول مدنی و اجتماعی مشخص می شود. از این رو دولتها باید بستر کارآفرینی در حوزه فناوری اطلاعات که همان شبکه های ارتباطی و اطلاعاتی است را توسعه داده، تقویت کنند و امکان دسترسی آسان همگان به این شبکه ها را نیز فراهم کنند.

همچنین در بخشهای خصوصی شرکتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در حال افزایش کارکنان پشتیبانی فنی هستند و این نشان می دهد در ارتباط با محصولات یا برنامه های جدید نیازمند نیروهای انسانی تازه نفس مواجه خواهیم بود. این فعالیت ها علاوه بر رشد سرمایه فناوری اطلاعات باعث جذب منابع انسانی نیز خواهد شد. بنابراین به نظر می رسد این شرکت ها بتوانند فراتر از اهداف استخدامی رفته و سهم بیشتری در کارآفرینی داشته باشند. البته انتقال مشاغل مرتبط با فناوری اطلاعات به خارج از کشور می تواند یکی از قابلیت های بالقوه بازار کار فناوری اطلاعات نیز باشد.

جمع بندی و نتیجه گیری

ملاحظه شد که فناوری اطلاعات و ارتباطات تحولات زیادی در کلیه فعالیت‌های اجتماعی از جمله کارآفرینی بوجود آورده و به عنوان مهمترین ابزار کارآفرینی مدرن مورد توجه قرار گرفته است. همچنین کارآفرینی در فناوری اطلاعات پهنه وسیعی برای فعالیت دارد. کارآفرینی لازمه توسعه فناوری و توسعه فناوری بستر کارآفرینی است. براین اساس اهمیت نقش بسترسازی کارآفرینی و وظیفه دولت مشخص می‌شود. دولت باید بستر کارآفرینی در حوزه فناوری اطلاعات که همان شبکه‌های ارتباطی و اطلاعاتی می‌باشد را توسعه دهد و تقویت کند و امکان دسترسی آسان همگان به این شبکه‌ها را فراهم نماید. ضمن اینکه فرهنگ استفاده از شبکه‌ها را ایجاد کرده و گسترش دهد و قوانین و مقررات لازم را تدوین و اجرا نماید.

فرار مغزها که خصوصاً در فناوری‌های نو بیشتر رایج است، از نتایج ضعف کارآفرینی در کشورهای در حال توسعه است. بسیاری از نیروهای تحصیل کرده این کشورها، صرفاً علمی بار آمده و تربیت شده‌اند و باید توسط دیگران مدیریت شوند؛ افرادی هم که شخصیت کارآفرینی دارند بستر کارآفرینی را در این کشورها نمی‌یابند. جالب اینکه تمرکز کشورهای توسعه یافته بیشتر بر فعالیت‌های کارآفرینانه تربیت نیروهای داخلی خود در این حوزه است و از این طریق نیروهای متخصص خارجی را بکار می‌گیرند و در راستای اهداف خود از آنان بهره‌برداری می‌کنند. کارآفرینان می‌توانند مشاغلی در لبه تکنولوژی برای متخصصین داخل کشور ایجاد کنند و در اثر رضایت شغلی که بوجود می‌آورد علاوه بر کلیه مزیت‌های کارآفرینی از فرار مغزها نیز جلوگیری نمایند. دولت باید علاوه بر ایجاد بسترهای سخت‌افزاری و نرم‌افزاری فناوری اطلاعات و ارتباطات و رفع موانع آن، زمینه‌های حمایت از فعالیت کارآفرینان را فراهم کند، نهادهای سرمایه‌گذاری لازم را تاسیس نموده و با نهادهای آموزشی، پژوهشی و انکوباتورها به صورت هدف‌دار افراد بالقوه کارآفرین متخصص را شناسایی کرده و کارآفرینی را در آنها به فعلیت برساند و از مزیت‌های این انسان‌ها متعهد در پیشبرد اهداف کشور بهره بگیرد.

منابع و ماخذ

- احمدپور داریانی، م (۱۳۸۷)، کارآفرینی: تعاریف، نظریات، الگوها. تهران: انتشارات پردیس.
- اکبری، پیمان، بهارستان، امید، رضایی دولت آبادی، حسین (۱۳۹۱)، تحلیل تاثیر فن آوری اطلاعات و سرمایه فکری بر کارآفرینی سازمانی، نشریه فناوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی، دوره ۲، شماره ۴، ۴۵-۶۴.
- باباشاهی، جبار، غلامشاهی، ابراهیم، افخمی اردکانی، مهدی (۱۳۹۲)، تاثیر راهبردهای مدیریت منابع انسانی نوآورانه بر کارآفرینی سازمانی: تبیین نقش جو نوآوری، توسعه کارآفرینی، دوره ششم، شمار سوم، ۸۷-۱۰۴.
- بالتاجی، بدیع هانی (۱۳۹۳)، اقتصادسنجی. تهران: انتشارات نشر نی.
- رجائی، زهرا، جفایی رهنی، منیر، جفایی رهنی، مهدی (۱۳۹۰)، «بررسی تأثیر فن آوری اطلاعات بر توانمند سازی کارکنان دانشگاه آزاد اسلامی «همایش منطقه‌ای تبیین خدمات دانشگاه آزاد اسلامی»»، دورود، دانشگاه آزاد اسلامی واحد دورود.
- جعفر نژاد قمی، عین الله، عباس نژاد، رمضان (۱۳۹۰)، مبانی فناوری اطلاعات، انتشارات علوم رایانه.
- شاه آبادی، ابوالفضل، ولی نیا، سید آرش، انصاری، زهرا (۱۳۹۱)، «تأثیر سرریز فناوری ناشی از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بر عملکرد بخش صنعت»، فصلنامه تخصصی پارک‌ها و مراکز رشد، سال نهم، شماره ۳۳.
- عابدی جعفری، ح. اسد نژاد رکنی، م. یزدانی، ح (۱۳۹۰)، «بررسی تأثیر استفاده از فناوری اطلاعات بر عملکرد عملیاتی و عملکرد استراتژیک واحد مدیریت منابع انسانی در شرکت های خودروساز و قطعه ساز تهران»، فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت فناوری اطلاعات، شماره ۳، ۶۹-۸۸.
- علم بیگی، امیر، ملک محمدی، ایرج، مقیمی، سید محمد (۱۳۸۸)، «تحلیل مسیر اثرات مولفه های فناوری ارتباطی و اطلاعاتی در توسعه کارآفرینی سازمانی در سازمان ترویج کشاورزی ایران»، مجله تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران، دوره ۴۰، شماره ۲.
- فتاحی، حمیدرضا، طباطبائی، ندا (۱۳۹۵)، «بررسی نقش سیاست های دولت در بهره برداری از فرصت های کارآفرینانه»، فصلنامه سیاست های مالی و اقتصادی، شماره ۴۵، ۱۵۱-۱۷۳.
- فیض، د.، زارعی، ع.، کریمی، ب (۱۳۹۲)، «بررسی تاثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات بر کارآفرینی سازمانی در شرکت های کوچک و متوسط»، فصلنامه مدیریت فناوری اطلاعات، دوره پنجم، شماره ۲، ۱۷۰-۱۵۱.
- گرائلی شیخ، رقیه، مولوی، پروانه (۱۳۹۰)، «بررسی نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در ارتقای کارآفرینی»، کنفرانس ملی کارآفرینی تعاون جهاد اقتصادی، نایین، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نایین.
- مدهوشی، مهرداد، سازور، اعظم (۱۳۹۵)، «بررسی تأثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات بر کارآفرینی سازمانی با تبیین نقش تسهیم دانش (مورد مطالعه: شرکت های تعاونی آموزشی- پژوهشی شهر مشهد مقدس)»، فصلنامه پژوهش و فناوری، شماره ۳، ۵۰-۶۷.
- مهدوی عادل، محمد حسین، رافعی، حسین (۱۳۸۵)، «بررسی جریان خصوصی سازی و تاثیر آن بر تقویت کارآفرینی در ایران»، مجله دانش و توسعه، شماره ۱۸.
- مهرمحمدی، محمود، عطاران، محمد، آیتی، محسن (۱۳۸۳)، «الگوی تدوین برنامه های درسی مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا) در تربیت معلم»، مجله مطالعات برنامه درسی، شماره ۵.